Чурапчыга күн таҕсар !

САҺА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

2011 сыл Кулун тутар 22 күнэ оптуорунньук №39 (10288)

ХАҺЫАТ 1951 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Кэрэ эйгэтигэр

"ДЬАРҒАА – 2011"

Бу ый 11 күнүгэр чугдаарар Чурапчыбыт дьоһун-мааны дьоннооох-сэргэлээх, кэрэ айылҕалаах Төлөй нэһилиэгэр Чурапчы улууһун культураҕа салаатын (начальник Герасимов Валерий Петрович), улуустаацы үөрэх управлениетын (начальник Чичипанов Константин Константинович) уонна "Төлөй нэһилиэгэ" МТ (баһылык Аммосов Николай Иннокентьевич) көҕүлүөһүннэринэн нэһилиэктэр үөрүйаннарын иккис ардыларыгар I-ны улуустаацы "Дьарҕаа - 2011" муода студиларын күрэҕэ үрдүк таһымнаахтык ыытылынна. Бырайыак аанньарынан улуустаацы культура салаатын иһинэн үлэлиир "Ай" ойуулуур-дьүһүннүүр, норуот уус-уран айыныытын народнай студия салайаччыта Бушкова Татьяна Петровна буолар. Күрэх 2013 сыллаахха "Манчаары оонньуулара" спорт национальнай көрүнтэриигэр спартакиада культурнай дьаһалларыгар баллаһыны быһыытынан ыытылынна.

Хаппык баҕарар норуокка тангаһы айаччы бэйэтин норуотун тангаһын-сабын историятын билиэхтиэх, үөйэтиэхтиэх. Бу конкурсу тэрээһиниэхтик, үрдүк таһымнаахтык ыытарга сыалланан үс оруттаах сыбүлэһии докумуоннутар илии баттанна, ол эбэтэр конкурстут үгэскэ кубулуйан, сылын аайы Төлөй нэһилиэгэр ыытыллыаҕ. Конкурс түмүгүнэн 8 анал номинация олохтонно, саамай баллаһыннаахтарга уонна бастыҥнарга лауреат үрдүк аата иҥэриллиэх. Ол курдук, барыы кыттааччылартан сүүмэрдэн "Бастыҥ муода студията" диэн аатты, ол эбэтэр Гран-при хаһаайынын аата Галаконцера этиллиэх.

Барыы кыттааччылары конкурс устата дьүүллүүр сүбэ көрдө, сыаналаата. Сүбэ председателиэнэ бирэ киэн туттар киһибит, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, А.А.Саввин аатынан улуустаацы история уонна этнография музейын фондовик-методиста Валентина Дмитриевна Попова үлэлээтэ. Кинини кытта дьүүллүүр сүбэ составыгар киирдилэр "Үөрүү" оҥор дьоҕурун сайыннарар киин директорын солбуйаччы Дьячковскай Егор Николаевич, Чурапчы нэһилиэгин "Айылаан" СК специалиста Сергеева Сарыглана Ивановна, Төлөйдүөҥ "Кустук" оҥоһу сайыннарар киин сэбиэдиссэйэ Дьячковская Зоя Дмитриевна.

Барыта 14 кыттыылы ылбыт үөйэаннар араас номинацияларга тиистилэр. "Дефиле" номинация кыайыылаахтарынан Чурапчы нэһилиэгин "Улыбка" үөйэаанын иитиллэччилэрэ аатталлыылар. "Уйдьуор тутума" коллекциянан салайаччы Беляева А.Н. бэлиэтэнэ. "Баскет быыаччыйата" номинация кыайыылаахтарынан Хоптоҕо нэһилиэгин "Ыллык" үөйэаанын иитиллэччилэрэ буоллулар. "Үөрүү кустуга" коллекциянан кыттыбыт аптар Прядезникова М.Н. улахан сэҥээрдиини ылла. Дипломаныын "Маленькие принцессы" коллекциянан Чурапчыгаары "Туллукчаан" иитиллэччилэрин бөлөҕө буолла (салайаччы Теплоухова К.Е.). "Авангард" номинацияҕа лауреаттарынан Хадаар нэһилиэгин "Мичил" үөйэаанын иитиллэччилэрэ аатталлыылар. "Сир симиэтэрэ - сибиэкилэр" коллекциянан кыттыбыт Хадааардааҕы "Мичил" үөйэаан (салайаччы Дьячковская М.Н) лауреат аатыгар тиистэ. Болтого нэһилиэгин "Кэнчэри" үөйэаанын иитиллэччилэрэ (салайаччы Борисова Р.Н.), Бахсы нэһилиэгин "Сулусчаан" үөйэаанын иитиллэччилэрэ (салайаччы Слепцова Н.В.) конкурска кыттыыларын иһин сертификаттары, бэлэхтэри туттулар.

"Сцена көстүүмэ" номинация лауреаттынан Алаҕар нэһилиэгин "Алгыс" үөйэаанын иитиллэччилэрин бөлөҕө (салайаччы Дьячковская А.П.) буолла. Дипломаннарынан Хатыҥыстаацы "Ньургуһун" үөйэаан иитиллэччилэрэ (салайаччы Делиева А.С.) уонна Чакыр нэһилиэгин "Күүчүмэй" үөйэаан иитиллэччилэрэ (салайаччы Филиппова В.Н.) буоллулар. "Куҥэҕи таҥас" номинация лауреатынан Чурапчыгаары "Улыбка" үөйэаан иитиллэччилэрин бөлөҕө (салайаччы Тобохова С.С.) буолла. Дипломант үрдүк аатын Хоптоҕо нэһилиэгин "Ыллык" үөйэаана (салайаччы Прядезникова М.Н.) ылла. "Уол оҕо таҥаһа" номинация лауреатынан Мугудай нэһилиэгин "Чуораанчык" үөйэаан (салайаччы Аммосова М.И.), дипломаныынан Чурапчыгаары "Мичил" үөйэаан (салайаччы Монастырева Д.В.) буоллулар.

"Бастыҥа уонна төрут киэргэллэр" номинация лауреатынан Хадаар нэһилиэгин "Мичил" үөйэаана (салайаччы Дьячковская М.Н.), дипломаныынан Мугудай нэһилиэгин "Чуораанчык" үөйэаана (салайаччы Корякина А.С.) аатталлыылар. "Таҥаны тигиигэ төрут үгэстэри туһаныы" номинация лауреатын аатын Чурапчыгаары "Мичил" үөйэаан (салайаччы Монастырева Д.В.) ылла. "Улыбка" үөйэаан (салайаччы Монастырева О.Е.) дипломант аатыгар тиистэ. Чурапчы нэһилиэгин "Кыталык" үөйэаан бөлөҕө (салайаччы Лаврова П.М.) эмиэ лауреатынан аатланна. Дьүүллүүр сүбэ сыаналаһыныын түмүгүнэн Гран-при үрдүк аатын олохтоох "Кустук" үөйэаан ылла (салайаччы Капрынова Мария Петровна, автор Гуляева Наталья Егоровна).

Махтал тылларбытын конкурс тэрээһинигэр көмөлөстүт Төлөй нэһилиэгин баһылыгар Аммосов Николай Иннокентьевичка, Гуляева Наталья Егоровнаҕа, Төлөй нэһилиэгин үөйэаанын коллективыгар , уонна барыы кыттыбыт оҕолорго, салайаччыларга тиэрдэбит. Кырачаан оҕолорбутугар урдүк ситиһиилэри, конкурспут таһыма, тэрээһинэ өссө үрдүүрүгэр баҕарыаҕыт.

Иван ГУЛЯЕВ,
"Ай" студия специалиста.

Итэҕэл

САХА ИТЭҔЭЛИГЭР БЫЛААННААХ ҮЛЭЫЫТЫЛЛЫАҔА

Саха сиригэр чугастааҕы сыллаҥа улахан хаомсааһын, уларыйыы буолара күүтүллэр. Тиэмир суол кэлиэ, газ, нефть күүскэ сайдыа. Аллараа Бэстээх улахан куорат буолаары турар. Маннык балыстаах сайдыыта биһиги итэҕэллээх буоллахпытына ойбутүнэн-саная бытынан күүстээх буолабыт. Оччово атын норуоту кытта тэҥнэ сэргэстэһэн сайдыахпыт.

Олуннуу ыйа "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ, Дьокуускай куорат "Айыы дьиэтэ" Духуобунас киниэ, "Тулаһы" түмсүү, Дьокуускай, Чурапчы Арчы дьиэлэриэ көҕүлээһиннэринэн "Өбүгэ үөрэҕэ - омуктут инники кэскилэ" семинар ситиһиилэхтик буолан аастыта. Манна Дьокуускайтан, Мэҥэ-Хаҥаластан, Таататтан, Амматтан, Намтан, Хаҥаластан, Горнайтан, Бүлүүттэн ыалдьыттар кэлэн сахааларын үлэлэстэн бардылар.

Тайыылаҥнга алта түһүмэҕиэнэн "Оҕону сахалыы тэрийиү", "Сахалыы сиэр-майы, төрут итэҕэл сайдарыгар ыччат оруола", "Ыччат - саха омук иннинэ кэскилэ", "Төрут тыл, сиэр-майы, итэҕэл ыччат сайдыытыгар оруола", "Айылҕалыын алтыһыы, ис кыаҕы арыйыы, сайыннарыы, олохтоох туттуу", "Алгыс сиэрэ-туома" диэн темаларга семинар кыттыылаахтара сахааларын үллэһиннилэр. Бастакы түһүлгэр 42 киһи сырытта. ХИФУ кафедратын сэбиэдиссэйэ, педагогическай наука кандидата А.А.Борисова, Президент аппараатын тылга сүбэһитэ Т.Д.Лукина салайан ыытталлар. Эмиэ маннык темаҕа иккис түһүлгэни ХИФУ төрут культураҕа преподавателэ, "Ийэ тыл" түмсүү бэрэстэбиитэлэ С.Г.Олесова салайда. Төрут итэҕэл, сиэр-майы сайдарыгар ыччат оруолун ырытар түһүлгэ С.А.Новгородов аатынан орто оскуолаҕа ыытыллыыта. Манна ыччат парламенын бэрэстэбиитэлэ, "Ил Түмэн" хаһыат корреспондента С.Б.Федорова, "Одун" ыччат түмсүүтүн салайаччыта, ХИФУ иккис курсун устудьуона А.Д.Васильев уоллаа. 10-с кылаас оҕолорун кытары сэһэргэстилэр. Барыта 90-ча киһи куоластаан үс пуннаах резолюция ылылынна: оскуола улахан кылааһын уолаттарыгар "Одун" түмсүү филиалын үлэлэтэн ыкса сибээстээхтик үлэлиэргэ, ыччакка чел олоҥ пропагандалааһынна быыаннаах үлэни тэрийэргэ; республика, улуус бастыҥ ыччатын кытта араас хабааннаах көрсүһүүлэри, дьаһаллары тэрийэн ыытарга бэлэмнэнэллэр. С.К.Манаров аатынан улуустаацы гимназияҕа ХИФУ кафедратын доцена, педагогическай наука доктора, "Утум" түмсүү салайаччыта Г.С.Попова-Санаайа салайаччылаах бөлөх гимназия үөрэнээччилэрин, учууталларын кытары көрсэтилэр.

Ыччат саха омук иннинэ кэскилэ буоларын, төрут тыл, сиэр-майы, итэҕэл ыччат сайдыытыгар оруолун туһунан сэһэргэһии устудьуоннарга, учууталларга, преподавателлэргэ аанан барда. Бу кэпсэтии түмүгүнэн Чурапчытаацы институкка "Ыраастык сахалыы саҥарыахха", "Сиэрдээх буолуохха", "Саха итэҕэлэ" факультативтары эйэлэлги үөрэх былааныгар киллэрэргэ ууруох ыалыыллар. Бу түһүмэх кыҥтыылаахтара эдэр ыччаттыт сиэрдээхмайылаах буоларыгар аанан үөрэх тэриллэлэригэр саха төрут итэҕэлиэр олоҕуран уйулгу үөйэаннарын утумнаан биир ситимнээх үлэни тэрийэргэ этии киллэрдилэр. "Айылҕалыын алтыһыы, ис кыаҕы арыйыы, сайыннарыы, олохтоох туттуу" диэн К.И.Максимова-Сайыынаҕа үөйүллубуттарга аналлаах түһүлгэҕэ уопсайа 74 киһи кыттыыны ылла. Саха атастаһыыта, итэриэнэй сэһэргэһии түмүгүнэн улуус хаһыатыгар анал таһаарыы онгороро, Сайыына үөйэаанын курсун республика бары улуустарыгар быыаннаан ыытарыгар, ону Культура министерствота өйүүрүгэр, улуустарыгар, нэһилиэктэриэн араас хайысхалаах түмсүүлэри тэрийэргэ быһаарыы ылыллыыта.

Алгыс сиэрин-туомун мустубут дьон иннигэр Л.А.Афанасьев-Тэрис, И.Е.Лукина-Уйуохаана, Б.Н.Михайлов көрдөрүлэр, Айыы итэҕэлин туһунан көмөлөспүт дьон сэргэхэ иннитэ. Долгуттуулаах түгэннэн 90 сааһын тоҕоччу туолбут ыпык киһибит И.М.Павлова, ыал буолан олорбуттара 90 сылын туолбут улууспут убаастыыр дьоно С.Г., В.Н.Дьячковскайдарга аанан Тэрис алгыс тылын анаабыта буолар.

Саха төрут итэҕэлин, духуобунай культуратын киниэнэрин үлэлэтэргэр, түсчуттэригэр, алгысчыттарыгар аанан үөйэаннары тэрийэргэ итэҕэл төрут көбин такайар үлэни ыытарга диэн түмүүнэ каллилэр.

Семинар пленарнай мунньаҕар түмүк быһаарыыны ылыыны куоластааһынын ыытыы буолла. Хас биирдии саха киһитэ төрут итэҕэлин билиригэр уонна сайыннарарыгар, төрут өйбут-санаабыт, сиэрбит-майыбыт сайдарыгар ыытыллар үлэлэргэ кыттыһарыгар тайыыҥан кыттыылаахтара баҕа санааларын эттилэр.

Улуус көмөнөригэр, нэһилиэктэриэ саха төрут итэҕэлинэн дьарыктанар түмсүүлэр тэриллэлэригэр уонна ыччаты итэҕэргэ биир ситимнээх үлэни ыытыыларыгар күүс-көмө, өйөбүл буолалларыгар улуус, нэһилиэк баһылыктарын, тэриллэ салайаччыларын, общественнай түмсүүлэри ыҥырабыт.

Н.М.ЗАБОЛОЦКАЯ,
Арчы дьиэтин директора,
В.Д.ПОПОВА,
Арчы дьиэтин методиста.

РЕСПУБЛИКАТААҒЫ УРУҺУЙ КОНКУРСА ТҮМҮКТЭННЭ

Дьокуускай куоракка 2010 сыл ахсынньы 1 күнүттэн 2011 сыл олуннуу 26 күнүгэр дылы Ведомствоны таһыаатыы кэнгүл баһаарынай Общество тэриллибитэ 50 сылыгар уонна МЧС төрүттэммитэ 20 сылыгар аналлаах республикатааҕы оҕолор уруһуйдарын күрэхтэһиигэ буолан аастА. Бу маннык конкурстар оҕолорго баһаар курдук алдьархайтан сэрэхтээх буолалларын пропагандалыыр, сэрэтэр сыалтан ыытыллар.

Конкурс сүүмэрдэһиигэ аастыт оҕолор уруһуйдара, оҥоһуктара АРТ-галерея "Үргэл" быыстапка саалыгар дьон көрүүгүтэр тарыстылар. Дьүүллүүр сүбэ конкурс кыайыылаахтарын быһаарда. Дьүүллүүр сүбэҕэ ГУ "МЧС России" холбоһуктаах пресс-киин старшай инспекторлара Анна Рудольфовна Оконосова, Надежда Ивановна Томская, Егор Владимирович Михалев, ГУ ОПС РС(Я) профилактика инженерэ Валентина Николаевна Довгиль уоллаа. үлэлэтилэр. Элбэх үчүгэй үлэ көрүллэн, дьүүллүүр сүбэ хас да күнү быһа толкуйдаан, кэрэн-истэн баран, тэлэллыбыт темаларын төһө арыйбыттарыынан, таппыттарыынан кыайыылаахтары быһаара сэтаатылар. Конкурска 4 -тэн 18 саастарыгар дылы оҕолор кыттыыны ылылыар. Конкурска уруһуйдар эрэ буолбакка, коллажтар, аппликациялар, быысапкалар, пластилиттан, глинаттан, туустаах тэстэттэн оҥоһуктар кыттыыны ылылыар. Биһиги Чурапчыбыт улууһуттан 150-тан тахса оҕо уруһуйдара конкурснай сүүмэрдэһиини аһан кыттыылыар.

Дьүүллүүр сүбэ сыанабылынан 11-13 саастарыгар дылы оҕолорго Кытаанах орто оскуолатыттан Коля Миронов 2-с мистэҕэ тиистэ (салайаччы Е.Т.Миронова). Маннык саастаахтар болохтоҕуттэр 3-с мэктэни Елена Местникова (салайаччы Е.Т.Миронова) ылла. 14-18 саастарыгар диэри Бахсы орто оскуолатын үоранкэтигэ Маша Местникова 1-кы мэктэни эрэллээхтик ылла (салайаччы Е.Н.Аммосова). Кэхтээх кыттыыларын иһин хас биирдии кыттыбыт оҕор уонна кинилэр салайаччыларыгар сертификат туттарылынна. Министерствот оҕолорбутун бу ситиһиилэриэн ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит уонна оссо да маннык конкурстарга албэх оҕо кыттыыны ыла туруо диэн эрэнэбит.

М.АЗАХАРОВА,
Чурапчытаацы уоттан быыһыыр этэркөт инструктора.

СИА ИҺИТИННЭРЭР

ДЬОКУУСКАЙ. СР народнай депутата, Ил Түмэн экономикаҕа, инвестицияҕа, промышленноска, предпринимательствоҕа уонна туризмҥа бастайаннай Комитетын бэрэссэдээтэлэ Петр Федоров "Ыччаты - промышленноска" бырайыак чэрчитинэн мунньах ыытта. Мунньахха Уус-Ньара "Янтарь" диэн көмүс хостуур хампаанньатыгар үлэлии барар эдэр дьон кытыннылар. Манна республика араас улуустарыттан барыта 5 киһи үлэлии барар.

ДЬОКУУСКАЙ. Кулун тутар 22 күнүгэр Ил Түмэнгэ Быраап күнүн чэрчитинэн "Концепция по повышению правовой культуры населения Республики Саха (Якутия)" диэн «төгүрүк остуол» ыытыллара быыаннанар. Сүрүн дакылааты СР народнай депутата Александр Ким-Кимэн оҥоруо.

ДЬОКУУСКАЙ. Сыана политикатын Государственнай Комитетэ - Республикатааҕы энергетическай хамыыһыйа уот телебүрө төһө сөпкө ааҕыллыбытын болҕойон көрүү диэн сүбэлиир. Оскө туох эмэ кэлии тахсыыбыт буоллаҕына, тута үнсүү түһэрин диэн этэр. Ол курдук, Дьокуускай олохтоохторо түһэрбит үнсүүлэриэн бэрэбиэркэ ыытыллыыбытын түмүгэр "Губинскай", "Татаринскай", "Черепанов", "Дьулус" ХЭТ сыана бэрэдэгэр кэһиини оҥорбуттара быһаарыллыыбыт.

НЕРЮНГРИ. Кулун тутар 31 күнүгэр Нерюнгри куоратыгар улуус 2011-2013 сс. социальнай-экономическай сайдыытын боппуруоспутугар форум ыытыллара былааннанар. Улуус баһылыгын солбуйаччы Светлана Пилий иһитиннэрбитинэн, форумҥа улуус сайдыытыгар туһуламмыт 5 бырайыак презентациятта буолуоҕа.

Муниципальное образование "Чурапчинский улус (район)" Республики Саха (Якутия)

РАСПОРЯЖЕНИЕ

от 15 марта 2011 г. № 349

О проведении санитарного двухмесячника на территории Чурапчинского улуса

В соответствии с Федеральным законом от 06.10.2003 № 131-ФЗ "Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации", Гражданским кодексом Российской Федерации, в целях выполнения Требований Законов Российской Федерации от 24.06.1998 № 89-ФЗ "Об отходах производства и потребления", от 30.03.1999 № 52-ФЗ "О санитарно-эпидемиологическом благополучии населения" от 10.01.2002 № 7-ФЗ "Об охране окружающей среды", для улучшения санитарного состояния территории Чурапчинского улуса, распоряжаюсь:

1. Объявить санитарный двухмесячник на территории Чурапчинского улуса с 21.03.2011 г. по 21.05.2011 г.

2. Создать комиссию по проведению санитарного двухмесячника в следующем составе:

1. Лоскин М. И. - первый зам. главы МО "Чурапчинский улус (район)" - председатель;

2. Филатов А.С. - начальник МУ "Управление сельского хозяйства Чурапчинского улуса", заместитель председателя;

3. Кузьмина Т. И. - зам. начальника ТО Управления Роспотребнадзора по РС (Я) в Таттинском и Чурапчинском районах - член;

4. Догордуров М. П. - начальник Чурапчинской инспекции охраны природы - член;

5. Коркин А. И. - главный врач ЦРБ Чурапчинского улуса - член;

6. Старостин П. И. - начальник Управления ветеринарии Чурапчинского района;

7. Пестерев С.Н. - зам. начальника Заречного отдела Управления Росреднвижимости по РС (Я) - член;

8. Пинигина Е.В. - председатель административной комиссии МО "Чурапчинский улус (район)" - член;

9. Захаров А.А. - директор-редактор РИО "Сага олох".

3. Утвердить план мероприятий (приложение № 1) и план - график выезда членов комиссии в наслегах (приложение №2);

4. Главам муниципальных образований наслегов:

- создать наследные комиссии по санитарному двухмесячнику;

- провести санитарную очистку на территории населенных пунктов;

- провести очистку от снега тротуаров, крыш от снега и наледей;

- контролировать вывоз бытовых и производственных отходов на свалку;

- организовать субботники с населением по очистке территорий прилегающих к автодорогам Федерального, республиканского и муниципального назначения от старых изгородей, хлама, по согласованию с лесничеством произвести санитарную вырубку засохших деревьев;

- провести разъяснительную работу с населением по уборке с улиц дров, каменный уголь, бревна, доски, шлак, навоз и. т. д.

- провести разъяснительную работу с населением по правилам содержания домашних животных;

- отремонтировать завалившиеся заборы, штакетники, тротуары;

- снести заброшенные сараи, дома, заборы и другие постройки;

- организовать вывоз всех зимних накоплений, навоза в местах водопоя скота;

- запланировать и подготовить места для посадки зеленых насаждений;

- при выполнении требований по санитарной очистке на виновных направлить материалы на административную комиссию администрации улуса;

- еженедельно, по пятницам представлять информацию о ходе проведения санитарного двухмесячника в Чурапчинское представительство ТО Управления Роспотребнадзора по РС (Я) в Таттинском районе.

5. Председателю административной комиссии при администрации МО "Чурапчинский улус (район)" (Пинигина Е. В.):

- по справкам или актам рейдовых санитарных комиссий принять административные меры по Кодексу Республики Саха (Якутия) об административных правонарушениях.

6. Руководителям предприятий и учреждений, организаций, индивидуальным предпринимателям:

- независимо от права собственности принять активное участие в проведении санитарного двухмесячника и провести мероприятия по очистке своих территорий и закрепленных улиц;

- назначить ответственных лиц из числа административных работников за проведением санитарного двухмесячника;

7. Населению улуса:

- провести санитарную очистку прилегающих (от заборов до дороги) и своих территорий от хлама, шлака, старых досок, бревен, металлолома;

8. Директору Чурапчинского филиала ГУП ЖКХ (Саввин Е. И):

- провести мероприятия по очистке шлаковых и ремонтных отходов на территории котельных Чурапчинского филиала ГУП ЖКХ;

- провести санитарную очистку территорий.

9. Начальнику МУ "Управление образования Чурапчинского улуса" (Чигинаров К. К.):

- издать приказ по образовательным учреждениям улуса, о проведении силами старшеклассников, учителей и техперсонала очистки территорий школ, скверов, памятников и музеев;

- запланировать и подготовить места для зеленых насаждений на территориях школ.

10. Данное распоряжение опубликовать в газете "Сага олох".

11. Контроль за исполнением настоящего распоряжения возложить на первого заместителя главы МО "Чурапчинский улус (район)" Лоскина М. И.

Глава муниципального образования
ЯКОВЛЕВ С. И.

План мероприятий санитарного двухмесячника в улусе.

№	Наименование мероприятий	Срок исполнения	Исполнители
1.	Создать наследные комиссии по санитарному двухмесячнику.	март	Главы МО поселений
2.	Подготовка подъездные пути свалок, установка указателей, очистка прилегающей территории свалок и площадки для приема мусора от мусора, нечистот.	март	Главы МО поселений.
3.	Контроль вывоза бытовых и производственных отходов на свалку.	март	Главы МО поселений
4.	Очистка территории, в том числе очистку от снега тротуаров, крыш от снега и наледей, водоемов (места водопой скота) от зимних накоплений мусора и нечистот.	март	Главы МО поселений, руководители предприятий и организаций независимо от форм собственности, частные домовладельцы.
5.	Очистка летних выгребных летних помойных ям, туалетов и площадки помойных ям и мусоросборников с последующим вывозом мусора на свалку.	март	Главы МО поселений.
6	Контроль вывоза навоза (балбахи) в специальные навозохранилища.	март	Главы МО поселений.
7.	Организовать субботники с населением по очистке территорий прилегающих к автодорогам Федерального, республиканского и муниципального назначения от старых изгородей, хлама, по согласованию с лесничеством произвести санитарную вырубку засохших деревьев;	май	Главы МО поселений.
8.	Организовать работу с привлечением населения (субботники) по сносу ветхих строений, озеленению и благоустройству территорий.	Май	Главы МО поселений, руководители предприятий и организаций независимо от форм собственности, частные домовладельцы.
9.	Провести разъяснительную работу с населением по уборке с улиц дров, каменного угля, бревна, досок, шлака, навоза и. т. д.	март	Главы МО поселений.
10.	Провести разъяснительную работу с населением по правилам содержания домашних животных.	март	Главы МО поселений.

Госстрах 90 сыла

КӨМҮСКЭЛ БИИР ЭРЭЛЛЭЭХ ӨРҮТЭ

"Береженого бог бережет" диэн нуучааца өс хоһоону баар. Көмүскэнэр, харыстанар киһини чахчы дааны туох эрэ үөһэттэн көрөн көмөлөһөрүн күрдүк өйдөбул баар. Биллиги дьалхаан, балысхан улэрыйыллардаах үйэҕэ көмүскэллээх буоларын туһугар хас биирдии киһи ыйаллыах тустаах. Онуоха бэйэни, бэйэ баайын-дуолун страховкалааһын көмүскэл биир эрэллээх өрүтүнэн буолар.

Чурапчы улууһутар государственнай страховка отдела үлэлэбитэ бу сылга 90 сылын туолар. Күн бүгүн бу тэриллэр начальниктаан Нина Николаевна Макарова, офиснай атыы менеджерин Екатерина Ивановна Михайлова, ону таһаан нэһилиэктэргэ биирдиилээн агеннар үлэлиллэр. Бу кыра, дьоҕус тэриллэ сана састааба 2010 сыл түмүгүнэн улахан кыайыылары ситиспиттэн болоҥнир тоҕоостоох. Ол курдук, бары көрүүлэргэ рейтинг түмүгүнэн бастакы миэстэни ылаллар, "Росгосстрах" ХЭТ Саха сирэйдэрэ филиалын директора С.В.Карповаттан Бочуотунай грамотаннан наҕараадаламмыттар. 2010 сыл түмүгүнэн корпоративнай атыы сайдыытыгар көрдөрүүлэри толоруу иннин эмиэ Бочуотунай грамотаннан болҥоммуттар. Маны таһаан начальник Н.Н.Макарова олоҥу страховкалааһын иннин республикаҕа бастакы миэстэни ситиһэн, менеджер Е.И.Михайлова биһэ туруктаах рейтабельнай үлэтин иннин Бочуотунай грамотаны туттуттар. Таһаарыллыах үлэлэрин иннин Чурапчытааҕы отделга көҥөрүллэ сыллар вымпел кэлэн турар. Бу барыта үлэһиттэр ирдэнэр документаалара, дуогабардары сөптөөх таһымҥа, кэмнэр, таба толорууларын түмүгэр ситиһиллибит. Онон Чурапчы улууһа страховкалааһын эйгэтигэр эмиэ чулуулар ахсаннарыгар көхтөөхтүн ааҕыллыбыт.

90 сыл устата бу тэриллэҕэ үгүс ахсаннаах дьон үлэлэн аастыбыттара бүгүҥҥү кыра коллектив аҕа баһылар, үлэлэрин сыанаһыр. Ол курдук, сэрии уонна үлэ ветераннара Е.С.Широких, М.Н.Адамова, Госстрах ветераннара П.П.Захарова Е.П.Павлова, Ф.А.Артемьева, Е.П.Васильева, Г.Г.Протодьяконова, М.П.Сидорова, З.И.Макарова, М.И.Матвеева, М.И.Мохначевская, А.М.Игнатьева, З.И.Аржакова, П.П.Иларионов, Ю.А.Аретин, Д.Д.Дьячковскай үгүс суобастаахтык үлэлэн аастыттара. Нэһилиэктэриэн агеннарыттан Х.Н.Попова, П.П.Лонгинов, А.С.Мохначевскай, В.Г.Степанов, В.Оконешникова, А.М.Ноева уонна А.А.Антипина дьону кытта ыкса үрдүк эпидиэтиэстэнэ эхтик үлэлээбиттэрэ.

Ким, туох страховкаланыан себүн билиэхтиэн кэһиэрэ барыта биһэр. Ол эрээри бу көмүскэл чахчы Ол эрээри бу көмүскэл дириҥнэ дикүүстээҕин, дьиҥнээҕин дириҥнэ дикүүстээҕин, дьиҥнээҕин дириҥнэ дикүүстээҕин, дьиҥнээҕин

Саха сиригэр көҥүл туспуц тэриллибитэ 55 сылыгар

ВЕТЕРАН - ТУСТУУКТАР ЧИЭСТЭННИЛЭР

Кулун тутар 17-18 күннэригэр улууспут кинилэр Чурапчы сэлиэннээхтигэр республика көҥүл туспуута бириҥдиэхэн уонна хамаандаҕа бастыыр иҥин чемпионата ыарҕыйан аастылар. Биҥиги улууспут хамаандата бу улахан эпиэттэх, республикабытыгар Россия чемпионата ыытыллар сылыгар, бастаҥы миэстэни ылла (күрэхтэҥнии туҥуная сиҥнэн аҥыаскы нүөмэргэ аҥыаххыт).

Чэпчэр кэнэ, кулун тутар 17 күнүгэр, Культура уонна духовнай сайдыы кинилэр Чурапчыны спортивнай улуус дэтиҥэ улахан кылаатларын ыллэрибит, бастаҥы олуту туруорбут ветеран-тустууктары чиэстэҥнии үрдүк таҥыма ыытыллына.

Бырааҥынньыстыы киэргэтиллибит, Саха сиригэр көҥүл туспуу төрүттэмитэ 55 сылыгар анаммыт плакаттаах сиэнэ Чурапчыга көҥүл туспууну саҕалаабыт ветеран-тустууктарбыт тиэстэ иккэ эрэ этиҥнэн кэбистилэр. Хас биирдии туспуугу аатларын-суолларын, ситиҥнилэрин аатаан ыытыллыларыгар сценаҕа тиэстэлэрин саалаҕа мустубуттар дохсун ытыс тыаҥынан арыллаатылар. Кырыйдаллар даҕаны, сэргэх сиэрэлэрин сүгэрбэтэх, тыа-тан туттуулаах убайдарбыт бэрихэттэрэ дьон-сэргэ убаастыан убаастылар. Үлэ кэнсиэ күүрэннэҕүн, күрэхтэҥнии тыгааҥнаабыннаҕын эттэрэнэн-хаанныларынан билбит дьон кэпилэр буоллахтара! Бастакы көлүөнэ тустууктар Максим Сибиряков, Михаил Сысолятин, Николай Соловьев, Сидор Попов, Семен Неустроев, Василий Саввин, Дмитрий Гуляев, Варфоломей Михайлов, Николай Перминов о. д. а. Чурапчыга көҥүл туспуутун сайыннарыыга

М.Сибиряков.

А.Иванов.

бастакыан суолу талбит дьонуттан буоллалар. Улуу тренер Дмитрий Коркиҥнэ эрчиллэн ааас таҥымнаах күрэхтэҥнилэргэ оройуоннарын чиэстэ ситиҥнилэхтик көмүскэбиттэрэ. Кэнилэргэн холобур ылан иэдэс көлүөнэ тустууктар - Николай Барашков, Вячеслав Карпов, Петр Калачев, Станислав Романов, Роман Неустроев, Афанасий Матвеев, Семен Морфунов, Семен Макаров, Никон Брызгаев, Егор Пудов, о. д. а. үүнэгүттэрэ, аатта-суоллара Саха сиригэр, Россияҕа, ааҥ дойду таҥымнаах тиэйэ биллибиттэр. "Үчүгэй сиэмэ туспут сириҥ торуоҕа да үчүгэй буолар" диэн мэҥэҕэ этиллибэтэх тылдар. Ол да иҥин биҥиги Чурапчыбыт сиригэр Олимпийскай чемпион Павел Пинигин, Европа чемпиона, "Үтүө дьулуур" оонньуулар кылайыылаахтара Василий Гоголев үүнэн-үрдэн тахсыбыттара.

Үөрүүлээх биэчэр саҕаланыытыгар сахалыы үгэнинэн ветеран - тустууктары кыыныыр кыыныан айах туран айхаллаатылар. Улуус баҥыыта Семен Яковлев улууска тустуу сайдыытын туҥуная кэпсээтэ, улууска спорт сайдыытыгар, чуолаан көҥүл тустуугу саҕалаабыта

В.Карпов наҕараадаланар.

киллэрбит улахан кылаатларын иҥин сценаҕа тахсыбыттарга эҕэрдэ тылы аҕыста. "Чурапчыны спортивнай оройуон диэбит ытык кырдьаҕастарбыттар махтанабыт, уолаларын-хамыстарын холобур оҥостобут. 2013 сылдааҕы ыытыллыахтаах "Маҥаары оонньууларыгар" күүстэрэ-ыыктара баарынан комолоҥуохтэрэ диэн эрэнэбит. Сарсын, ойуун буолуохтаах республика чемпионатыгар биҥиги тустууктарбыт эйиги ситиҥнэннэрэ чиэстэлэхтэрэ, бастыахтара диэн эрэнэбин, алгыстын тиэрдэбин",- диэтэ.

Ветеран тустууктар аатларытта-тыл эмиэ СССР спордун маастара, Саха сирин көҥүл тустуута 7 тэҥуллэах чемпиона Максим Сибиряков оройуонтка көҥүл тустуу саҕаланыытын туҥунан биллэҥнэрдэ. "Чурапчы тустуутун республикаҕа бастакынан таҥаарбыт киниэхэ Михаил Сысолятин буолар. Оттон оройуонтан республикаҕа бастакынан эмиэ чемпионнаабытым, бастакынан спорт маастара буолбутум, Россия таҥымыгар Чурапчыттан эмиэ мин бастакынан тустубутум. Барыта тоҕус сыл устата тапталлаах тустуубунан дьарыктаммытым, ааас күрэхтэҥнилэргэ улууйдум, республикам чиэнин көмүскэбитим. Чурапчыга спорт, тустуу сайдыытыгар Афанасий Софронов олус улаханы оҥорбута. Кинини сыаналыыргытын, кини аатын үрдүктүк тутаргытын билэбин, үөрэбин. Талаанны иэтэн-чочуйан таҥаарыыга иэм эрэ оруола үҥулуччу буолаччы. Холобур, Павел Пинигини тустуук быҥыытынан таҥаарыыга Дмитрий Коркин оруола улахана мөкүҥүллүбэт. Оттон Чурапчы биир чулуу, иэдэс туттар киниибитин, Республикабыт Президенин Егор Борисовы үлэҥит, саҥайаччы быҥыытынан иитэн таҥаарыыга партия райкомун бастакы секретара Илья Листиков өнөтө, оруола улахан. Кэнсиэ, оройуону сүүрбэччэ сыл салайбыт киниэхэ гааматынньык оҥотторуохха диэн этии киллэрбин. Чурапчы куалутэр уулу олохсутуута эрдэттэн кыҥаллыахха, былааннаах үлэ ыытылларын ситиҥиннэх,"-диэтэ.

Спорт үтүөлээх маастара, Олимпийскай оонньуулар үрүҥ көмүс призердара Александр Иванов көҥүл тустуута Чурапчыга дьарыктаммытын, маанылаах табаарыстардаабын арыллна. Кыайыылларга кынаттаабыт Чурапчы сиригэр, дьонутар-сэргэтигэр махтанарын биллэрдэ. Ветеран-тустууктар талбит суолларанан тустуута ситиҥнэммиттэр.

Чурапчы сиригэр, дьонутар-сэргэтигэр махтанарын биллэрдэ. Ветеран-тустууктар талбит суолларанан тустуута ситиҥнэммиттэр.

Ветеран-тустууктар аатларытта-тыл эмиэ СССР спордун маастара, Саха сирин көҥүл тустуута 7 тэҥуллэах чемпиона Максим Сибиряков оройуонтка көҥүл тустуу саҕаланыытын туҥунан биллэҥнэрдэ. "Чурапчы тустуутун республикаҕа бастакынан таҥаарбыт киниэхэ Михаил Сысолятин буолар. Оттон оройуонтан республикаҕа бастакынан эмиэ чемпионнаабытым, бастакынан спорт маастара буолбутум, Россия таҥымыгар Чурапчыттан эмиэ мин бастакынан тустубутум. Барыта тоҕус сыл устата тапталлаах тустуубунан дьарыктаммытым, ааас күрэхтэҥнилэргэ улууйдум, республикам чиэнин көмүскэбитим. Чурапчыга спорт, тустуу сайдыытыгар Афанасий Софронов олус улаханы оҥорбута. Кинини сыаналыыргытын, кини аатын үрдүктүк тутаргытын билэбин, үөрэбин. Талаанны иэтэн-чочуйан таҥаарыыга иэм эрэ оруола үҥулуччу буолаччы. Холобур, Павел Пинигини тустуук быҥыытынан таҥаарыыга Дмитрий Коркин оруола улахана мөкүҥүллүбэт. Оттон Чурапчы биир чулуу, иэдэс туттар киниибитин, Республикабыт Президенин Егор Борисовы үлэҥит, саҥайаччы быҥыытынан иитэн таҥаарыыга партия райкомун бастакы секретара Илья Листиков өнөтө, оруола улахан. Кэнсиэ, оройуону сүүрбэччэ сыл салайбыт киниэхэ гааматынньык оҥотторуохха диэн этии киллэрбин.

Спорт үтүөлээх маастара, Олимпийскай оонньуулар үрүҥ көмүс призердара Александр Иванов көҥүл тустуута Чурапчыга дьарыктаммытын, маанылаах табаарыстардаабын арыллна. Кыайыылларга кынаттаабыт Чурапчы сиригэр, дьонутар-сэргэтигэр махтанарын биллэрдэ. Ветеран-тустууктар талбит суолларанан тустуута ситиҥнэммиттэр.

Нэҥилиэк баҥыыстара бэйэлэрин нэҥилиэктэриттэн тустуута ситиҥнэммит ветеран-спортсменнэрдэрбэр махтаннылар, бэлэх туттардылар.

Бу дьоро кэнсиэ Семен Неустроев, Егор Макаров, Николай Соловьев, Николай Кардашевскай, о. д. а. "Саха Республикатын спордун ветерана" аналы болдьоҥо наҕараадаланнылар. Ветеран-тустууктарга улуус Мунньарын, улуус дьаһалтатын аатларыттан аналы түөскэ анныылар үбүлүөйдээх бэлиэ, Махтал сурук туттарылынна. Улуус талаанныахтарын бырааҥынньыктаабы көҥдэра буолла.

Ветеран-тустууктарбыт кинилэргэ анаммыт тэрээһиттэн үөрэн-долгуйан, күүстэриттэр күүс эбиэн тарҕастылар. Күндү убайдарбыт, этэҥнэ, чэгиэннигэбдиэхтик сылдьыҥ, үйэрэт уһаатын!

Алексей СЛЕПЦОВ.

Пенсионер, болҕой!

ПЕНСИЯ ТУЛА КЭПСЭТИИ

Пенсиины пенсионер хайдах ылыан сөбүй?

Пенсионер пенсиятын почтаҕа ыытаран дьиэтигэр иитэриэн сөп, эбэтэр Чурапчы улууһутар баар баанкаҕа–Сбербаанкка, Алмазэргиэнбаанкка, Россельхозбаанкка, бэйиэхтэ туох счетуттар, пластиковай карточкаларыгар көһөтөрүөн сөп.

Баанкка пенсиэни көһөрүү графика республика үрдүгүн уларыйар. Биҥиэх улууспутуттар баанкаҕа пенсияны ылыы ый 12 чыыһылатыттан саҕаланар буоллаа. Итиэ чыыһыла өрөбүлгэ түбэтэр буоллаҕына кэлэр үлэ күнүгэр пенсияны биэриэ сыҥаҕыйан биэрэр.

Саҥаннан уонна инвалидтиэнэн үлэ пенсиятын ылар пенсионер үөрэнэр оҕолордоох буоллаҕына пенсията төһө уонна хайдах быһыылаахтык эбиллэриэй?

Саҥаннан уонна инвалидтиэнэн үлэ пенсиятын ылааччы иитиэмэтигэр 18 саҥыгар дылы оҕолордоох буоллаҕына пенсиятын фиксированнай базовай кэмэ улаатар. 18 саҥын аастыт оҕо күнүскү үөрэхэх үөрэнэр буоллаҕына, 23 саҥыгар дылы үөрэнэр кэмигэр эбиллэр. Биэнэй турбуттан 1 оҕо эбиллэн пенсионер ыстаанытын тутуллуоҕун үчүк хоту оройуоннарга 15 сыл үлэлээбит уонна страховой ыстаажа 20 сыл (дьахталлар), 25 сыл (эр дьон) буоллаҕына 1481,52 солк буолар, ыстаажа оннооҕор тиийбит буоллаҕына 1382,76 солк төлөнөр.

Пенсиялаах эбиллэн оҕо 18 саҥын туолар ыйыгар тэлэрэ аҕыйыллар. Итиннэк быһыылаахтык эмиэ үөрэхтэрин бүтэрэр ыйдарыгар (23 саҥыгар тохтуур) толору аҕыйыллар.

Пенсионер 18 саҥын аастыт оҕото кинилэх иитиммиэнэ сылдьарын биэрэгэтэлэхтээх. Үөрэнэ сылдьар оҕо үөрэх учреждениетыттан үөрэнэрин туҥунан ыспыраапка ирдэнэр. Ыспыраапкаҕа оҕо үөрэҕин хаһан бүтэрэрэ ыйыллыбыт буолуохтаах. Өччөҕө пенсиялаах эбиллэн оҕо үөрэҕин бүтэриэр (23 саҥыгар тохтуур) дылы оҥоһуллар. Ыйытыллыбатах буоллаҕына пенсиялаах эбиллэн 1 үөрэх дылыгар оҥоһуллар. Оҕо үөрэҕин ханнык эмэ бириҥиэннэн тохтотор түгэнэр, пенсионер оҕото үөрэнэн бүппүтүн туҥунан биллэриэхтээх уонна үөрэх заведениетыттан ыспыраапка аҕыйахтаах. Оҕо үөрэҕиттэн тохтообутун пенсионер биллэрбэтэх буоллаҕына, иитиммиэнэ эбиллибит аҥара ылбыт харчытын сокуонтка олоҕуран төлөнөр.

Пенсионерга 3 иитиммиэнэ эбиллэн оҥоһуллуон сөп. Эбиллэн төрөппүттэр иккиэннэрин пенсиялаларыгар оҥоһуллар.

18 саастарын туолаары сылдьар оҕолоох пенсионер оҕолоро үөрэх сылдьар буоллаҕына, оҕо 18 саҥын туолуон иннинэ үөрэх ыспыраапкатын аҕалыллара ирдэнэр. Оҕо 18 саҥын туоллаҕына, үөрэҕэ сылдьарын туҥунан ыспыраапка суох буоллаҕына, төрөобут күнүн кэлэр ыйытан иитиммиэнэ эбиллэр.

Урукку сокуонунан 2002 сылга дылы 3-е группалаах пенсионерга иитиммиэнэ пенсията үрдэтиллэр эбит. Оттон 2002 сылтан саҥа пенсия сокуонунан эбиллэр буолбута.

Опекаҕа сылдьар оҕолор пенсионерга иитиммиэнэ киирбэттэр.

Иитэр киһитин сүтэрбитиэн пенсия ылааччы оҕо пенсията хас саҥыгар дылы аналлар?

Иитэр киһитин сүтэрбитиэн (по случаю потери кормильца-СПК) пенсиялаах оҕо 18 саҥыгар дылы аналлар (төрөобут күнэ киирэр). Салгыы күнүскү үөрэххэ үөрэнэр буоллаҕына үөрэнэр кэмигэр 23 саҥыгар дылы аналлар. Үөрэҕин бүтэрэр эбэтэр 23 саҥын туолар күнүнэн пенсията тохтуур.

Оҕо 18 саҥын туолар кэмигэр үөрэммэккэ сылдьар буоллаҕына, пенсията 18 саҥын кэнниттэн тохтуур. Салгыы күнүскү үөрэххэ киирдэҕинэ үөрэнэрин туҥунан ыспыраапка аҕаллаҕына пенсията сайабылыанньа түһэрбит ыйын кэлэр ыйыттан өөгүтүллүүн сөп. Өччөҕө пенсиятын кэмэйэ тохтуор дылы ыла сылдьыыбыт кэмэйин курдук буолар. Оттон үөрэнэ сылдьан 18 саҥын туолар түгэнигэр ыспыраапка аҕаллаҕына, тохтообут күнүттэн аҕаллыан сөп. Оҕо күнүскү үөрэххэ үөрэнэр буоллаҕына бирээмэтигэр, пенсиялара 18 саастарыаран, курсу бүтэрбиттэриэн быстыбатын туҥуттар үөрэнэллэриэн туҥунан ыспыраапка аҕаллаллара ирдэнэр.

Бу категорияҕа эбэтэр социальнай пенсия аналыан сөп. Социальнай пенсия размера фиксированнай.

Инбэлиитэр пенсиялара хайдах аҕыллыарый?

Кэнсиэ инбэлиит буоллаҕына кинилэх инбэлиитинэн пенсия уонна ыйдааны федеральнай льгота төлөбүрэ (ЕДВ) аналар. Үлэ ыстаастаах киһилэх инбэлиитинэн үлэ пенсията аналар. Пенсия МСЭ комиссия инбэлиит буолла диэн быһаарбыт күнүттэн аналар. Инбэлиит пенсия аналтарга хойутаан сайабылыанньа биэрэр түгэнигэр инбэлиитинэн үлэ пенсията биир сыл иҥэн теттэрү инбэлиит буолбут күнүттэн аҕаллыан сөп, эскэтин МСЭ комиссиятын быһаарыытынан биир сыл аҥа илик буоллаҕына. Аастыт буоллаҕына сайабылыанньа түспүт күнүттэн пенсията аналар. Инбэлиитинэн ЕДВ сайабылыанньа түспүт күнүттэн аҕаллар. Онон комиссияны аан маннай бэрбыт киһи туга пенсионнай управлениеҕа кэлэн ЕДВ-ны аныыр туҥунан сайабылыанньа биэрэрэ наада.

Инбэлиитинэн үлэ пенсиятын кэмэйэ инбэлиит саҥыттан, үлэ ыстаанытыттан, хамнастан, инбэлиит счетуттар киирбит страховой усуноостан быһаччы тутулуктаах.

Инбэлиит үлэ ыстаана суох буоллаҕына эбэтэр ыстаана, кини счетуттар киирбит страховой усуноона олох кыра буоллаҕына социальнай пенсиины аналыан сөп. Социальнай пенсия кэмэйэ фиксированнай суумаҕа тэҥ. Социальнай пенсия сайабылыанньа киирбит ыйын 1 күнүттэн аҕаллар. Ол гынан баран бырааба үөскүүр күнүн иннинэ аҕыллыбат.

Көмүү пособиетын ылыыга туох ирдэнэриий?

Үлэлээбэт пенсионер аллаҕынан төлөнөр биир кэмнээх көмүү пособиета 2011 сыл тохсунньу 1 күнүттэн 6,5 % үрдэн 5964,00 солкуобайга тэҥнэстэ. Пособиены аймахтыы сыыһыыттан тутулуга суох көмүүнү тэрийбит киһи ылыан сөп.

Пособиены ылыыга ирдэниллэр документтар:

- паспорт (пособиены ылааччы);
- өлбүтүн туоһулуур ыспыраапка (33 №-дээх фораа);
- өлбүт киһи үлэтин кэнниттэн;
- Пенсионер санаа ыйга үктэнэн бараан пенсиятын ылбаҕа өлөр түгэнигэр, пенсиятын өлөр күнүгэр бииргэ олорбут нэҥилиэктэрэ (эрэ, ойоҕо, оҕото, сиэнэ, төрөппүттэрэ, бииргэ төрөобуттэрэ) ылыахтарын сөп.

Өлбүт киһи пенсиятын ылыыга ирдэниллэр документтар:

- паспорт (пенсиины ылааччы);
- өлбүтүн туҥунан сибидиэтэлистибэ;
- олохтоох дьаһалтаттан бииргэ олорбутун туоһулуур ыспыраапка;
- аймахтыы буоллаларын туоһулуур документтар.

Пособие уонна пенсия пенсионер өлбүтүн кэнсиэ 6 ый иннинэ төлөнөллөр. 6 ый аҥар тутаммэр нотариус быһаарыытынан олоҕуран төлөнөллөр.

РФ Пенсионнай фондытын Чурапчы улууһутар управлениета.

ЭҺЭРДЭЛИИБИТ !

Күндүтүк саныыр, таптыллаах эйэбитин, эбэбитин, эдьиийбитин, потребкооперация пүйүлэ, үлэ, эрдэх ветераныын **Дария Петровна МЕСТНИКОВАНЫ** 65 саастын тоолбуккунан иитиитик-истиитик эҕэрдиибит!

Биһиги туспутуттан ыйыллыыгын, ааттыгын онностор-бутуттар биэс тирих бүлбүккэр маастыбытын тиэрдибит!

Барыарыс ыллыммакка, ааччыо, үлэҕэ дьыдьуруоуан, үтүмаанык майгыыгын, эмиэй сылыктыыгын биһиэхэ хаалбыр буоларын. Барык аймахтарыгар, оҕолоругар туспутыгар үйүнүк дьыллоохтук олор диэн алгыс үтүктүк ааныыбыт!

Кыыһыгар, уолугар, хайыыгар, ньиэрдэгэр, сиэннэригэр, бырааттарыгар, Дьиэлэстэр дьиэ кэргэттэрэ, барыа аймахтарыгар.

***

Күнү хайыыгыгар ытыктыыр саастыгын, Дириг участковай больницатын старшай сестрэтин **Вера Николаевна КОРЯКИНАНЫ** олоҕуттан орто олоҕурдуыгар иитиитик-истиитик эҕэрдиибит!

Барыы ыалдьыгын, эрэй эмэрдэспэтин, уорду-кэтэр, дьол-соруо эрэ арыгастыын диэн алгыстыын ааныыбыт!

Дириктэр, Хабаартан, Чурапчыттан, Дьокуускайтан Корякинар, Пестереттэр, Давыдоттар, кинилэр оҕолоро, сиэннэрэ.

***

Күнү дьыгыйбытын, медицинскай үлэ ветераныын **Антонина Степановна БАРАШКОВАНЫ** 60 саастын тоолбуккунан иитиитик-истиитик эҕэрдиибит! Күнү хайыыбыт, оҕолоругар, сиэннэригэр итии таптыллыыгар уоттаан кыстээх сааскыыан, үтүө майгыыгын кытаатаан өр сылларга чэгиэнньик сылдьарыгар баҕарабыт! Уһуор, сырдыкка, үөрүүгэ Эн дьиэ саҥа маҥны аҕалыа буоллун!

Эҕэрдини ыытта Аладартан Анна Слепцова, Елизавета Сорокоумова, Анисинья Попова, Бахсыттан Мария Местникова, Дьокуускайтан Анна Говорова.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Сылаг орто оскуолатын 1978 сылларахха бүтэрбит выпускниктар үйэ аҥардыах үбүлүөйдэх сылларынан сибээстээн, республикаҕа уонна улууска Тыа хаҥаайыстыбатын сыла биллэриллибитинэн, саха аттарыгар түөрт түҥнэхтээх эстафета-күрэхтэһиэ буолар.

Сүүмэ бириис – МИНИ-ТРАКТОР!

Буолар сирэх Уһун Кулун бөҕүлүгэ, муус устар 6 күнү, 2011 с.

КҮРЭХТЭҺИИ БАЛАҺЫАННЬАТА

1. Күрэхтэһиигэ биир хамаандаҕа 4 ат ыытыллар (1 ыгыырдыах, 2 сыарҕылах, 1 сыбыдах).
2. Күрэхтэһэр хамаандалар бириэмэ убаһаны уоскуйуох уталлар.
3. Олохтох дьаһалталарыттан уоскуйуохтарын туоһулуур ыстыараапка илдьэ кэлэллэр.
4. Хас түҥнэх аайы бириэмэ тутуһуллар.
5. Уопсай түөрүк бириэмэнэн тахсар.

Сайаапкалары кулун тутар 25 күнүгэр диэри биэрэллэр.

Хос түҥнэхтэриигэ быһаарыылар миэстэтигэр оҥоһуллуохтар.

Биллэр тел: 23-198, 23-386.

***

"Агроснаб" маҕаһыына аттыыр баалларын: сертификаттаах "Саха-зерноопродукт" оҥорбут үрдүк хаачыстыбалаах биидэбиннэлээх, битэмиинэлээх, быттархай таастардаах, сыалыттыырыгар туһалаах хуурунка комбикормата (бэйэбит ыаннаан ыытыллыыбыт, 1 кг-30 солк.), ыанах комбикормата-600 солк, сибиэньэ комбикормата-650 солк. Оку таһыная ыытыллыбыт, чэгиэннэлиннибит МТЗ саптаах чаастара, оҥоо аналлаах техника, хаардаах, армированнай теплица пленкалара, спец. таҥас уода баалар. Чурапчы ыаннэр туһаанныах сиргэ ылыллан биэрэбит. **Тел: 41-526, 42-525.**

***

"Байыныт" маҕаһынтыгар аттыыр баалларын: жаропрочнай ыскааптар, микроволновай печииттэр, телевизиэрдэр, электрическай сэппэрэтээрдэр, пылесостар, ыанат араана, "Спутник", МТЗ тракторлар саптаах чаастара, уу саппыкылара, хаҥыһардар, хаҥыһар бачыгыраалара, торуоскалара, ыанах ыыр аппарат, "Пауэр", "Партнер", "Хус-Варна" эрбиилэр уонна да атын табаар араана. Маҕаһын сарсыарда 10 чаастан киэһэ 19 чаасха диэри үлэлиэр. **Биллэр тел: 41-384, 8914-101-46-69.**

***

Саасҥы сыныалаах кэмнэр оҕолору таһабыт. Коллективнай сайаапкаларга сыныабыт чэгиэн. Нэһиилэхтэрэн эмиэ саҥаас ылабыт. "Сардаана" такси. **тел: 42-555, МТС-270-56-70, 733-221.**

***

Продается "УАЗ-Хантер" 2007 г.в. В отличном состоянии, цвет амулет металлик, пробег 40 т. км, комплект зимних, летних резин, один хозяин. Торг уместен. **Тел: 8924-568-69-04, 8914-294-65-74.**

***

Продаю "УАЗ-м/а" 2008 г.в. в аварийном состоянии за 65 тыс. руб. или по запчастям, частный большой дом со всеми постройками.

Тел: МТС-270-56-70.

***

"Виктория" такси Чурапчы-Дьокуускай-Чурапчы хайысханан дьону уонна таһаарыы таһар. **Тел: 42-942, 43-03-33, 8914-237-08-18, 755-525.** Оҕолуулуу, Хатыына, Толой нэһилиэктэриттэн саҥаас ылыбыт уонна дьону таһаарыбыт.

***

Атыылыыбыт: Лесовоз прицепин, 4 т самосвал прицепин, МТЗ куунун, 70 уст. лафеты, 5 куб хаттаһыына. **Тел: 8984-118-09-34, 29-262.**

***

Дьокуускайга ДСК оройуонуттар хос куорттаныыр.

Тел: 8984-107-86-06.

Хайахсыт нэһилиэгин олохтоох, таптыллаах аалара, эҥэлэрэ

ФЕОФАНОВ Егор Дмитриевич

уйун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабыттыын нэһилиэктиттэр Евдокия Егоровнаҕа, бинэгэ торообуттарыгар, кутуоттэригэр, кэйиэттэригэр, сиэннэригэр, аймахтарыгар дириг кутуруммуттан тиэрдибит:

Хайахсыттан Софроновтар, Чурапчыттан Сысолятина В.В., Филиппова В.П., Дьиэнгэн Филипповтар, Дьокуускайтан Софроновтар

Аммаа нэһилиэктиттэн торуттаах Толой нэһилиэгин олохтоох

МАТВЕЕВА Мария Васильевна

олохтон туораабыттыын кутуруммуттан тиэрдиллэр:

-Тыыл, үлэ ветераана Матвеева Мария Васильевна уйун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабыттыын ыччаттар Людмила Семеновна, кутуоттэр Николай Николаевич Крюковтарга, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, оҕолоругар, бары аймахтарыгар "Толой нэһилиэгэ" МТ дьаһалтата, кырдьаастар сэбиэттэрэ, "Сарыал" түөлбэ олохтоохтороо;

-Тыыл, үлэ ветераана Матвеева Мария Васильевна уйуна-рахаттарыыттан олохтон туораабыттыын ыччаттар Людмила Семеновна, кутуоттэр Николай Николаевич Крюковтарга, сиэннэригэр, бары аймахтарыгар Нестеровтар, Васильевтар, Смирновтар, Захаровтар;

-Матвеева Мария Васильевна уйун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабыттыын санаатыгар Людмила Семеновнаҕа, убайдарыгар Николай Николаевичка, бырааттарыгар, кэйиэттэригэр Федосеевтар, Гоголевтар, Яковлевтар, Нестеровтар;

-Матвеева Мария Васильевна уйун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабыттыын санаатыгар Людмила Семеновнаҕа, убайдарыгар, бырааттарыгар, кэйиэттэригэр, сиэннэригэр Дорогуновтар, Крюковтар, Новоселовтар;

-Тыыл, үлэ ветераана Матвеева Мария Васильевна уйун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабыттыын биэрэ улаатыр коллегаларыгар, ыччаттар Людмила Семеновна, кутуоттэр Николай Николаевич Крюковтарга, сиэн кэйиэттэригэр Татьяна Афанасьевна Крюковка уонна бары аймахтарыгар Толойдоох "Кустук" уйуйыан коллектива.

Акция
Льготное общение
Общения
в два раза больше
50% скидка на все звонки*
по Республике Саха (Якутия)

Подробности в салонах МегаФона и на сайте www.megafon.ru 8 800 333 0500

МегаФон
Будущее зависит от тебя

*Предложение действительно для новых абонентов при подключении опции «Льготное общение» на тарифных планах «Рублевый», «Домашний», «Кофе-мой» с 01.01.2011 г. по 31.12.2011 г. Скидка 50% предоставляется при нахождении абонента на территории Республики Саха (Якутия), при звонках на номера Республики Саха (Якутия).

Торговая Компания "СахаСеть"
http://vkontakte.ru/club23095821

Мотоцикл "Alpha"
(4х тактный двигатель от легендарной "Honda Super Cub")

с. Чурапча, ул Лазарева 6 (м-н "Рассвет")
тел.: 8(9142) 711-999, 8(4112) 36-76-50

МАХТАНАБЫТ

Бу дьыл кулун тутар 13 күнүгэр ыытыллыбыт Арылаах нэһилиэгин баһылыгын быыбарыгар кыттарбар өйөбүллэрэ ким, "Биир ыччат Россия" Чурапчытаҕа отделениетыгар, күндүтүк саныыр биэр дойдулаахтарбар, эрдэлэрин биллэрин кулгаастарын уйгут быыбардаачыларбар махтабын биллэробин.

Любовь Кононовна Жирикова.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор-директоры солбуйаччы, культура, бырааб, доруобуйа харыстабылын отдела – О.В. ТРОФИМОВА.
Эппиэттиир секретарь, литературнай сотрудник, сурук отдела – Н.Н. ПУХОВА.
Экономика, спорт, тыа хаҥаайыстыбатын отдела – А.М. СЛЕПЦОВ.
Үөрэхтээһин, оҕо ыйыах, ыччат отдела – А.Г. КУЗЬМИНА.
Корректор – В.Н. ПЕТРОВА.
Верстальщик – Л.К. ПОПОВА.
Бэчээттэччилэр – Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ, С.А. ПАВЛОВ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук государственнай учреждениета. Массовай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туруһуулуур уонна регистрацийлыыр РФ бэчээккэ СР региональнай управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацийламмыт нуомэр – ПИ №19-0423.

Санга олох

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар маҕан сөп түбэйар буоллаҕына. Сурукка ыйыллар чаҕылар кырдьыгастааҕарыгар эппиэтинэйи автор туох бэйиэ сутар.

АДАРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru

Бэчээккэ сакаас: №39 (10288) Тираж 2400. Хаһыат сыаната: 10 сомн.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһукка 21.03.2011 с. офсетка бэчээттэнэн. Адырыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекса: 54907. Хаһыат надаатаах устатыгар оптуорунньукка, чэпчэкэлэ уонна субуотаба тахсар.